

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 375/2014-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. októbra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta v konaní o sťažnosti D. F., zastúpeného advokátom JUDr. Romanom Klimekom, Radničné námestie 5, Pezinok, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 142/2005, za účasti Okresného súdu Bratislava V, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo D. F. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 142/2005 p o r u š e n é b o l i .

2. D. F. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava V p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava V j e p o v i n n ý uhradiť D. F. trovy konania v sume 340,90 € (slovom tristoštyridsať eur a deväťdesiat centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Romana Klimeka, Radničné námestie 5, Pezinok, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. apríla 2014 doručená s'ťažnosť D. F. (ďalej len „s'ťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Romanom Klimekom, Radničné námestie 5, Pezinok, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 142/2005 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo s'ťažnosti, ako i z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 15 C 142/2005 ústavný súd zistil, že s'ťažovateľ v procesnom postavení odporcu v 2. rade je účastníkom napadnutého konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 21. apríla 2005.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„V období od podania návrhu na začatie konania do 19. 10. 2010 prebehlo vo veci 9 pojednávani... Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že Okresný súd Bratislava V rozhodol vo veci rozsudkom zo dňa 19. 10. 2010, pričom návrhu navrhovateľa v plnom rozsahu vyhovel a odporcu v 2. Rade zaviazal zaplatiť trovy konania vo výške 4.809,06 EUR na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie obaja odporcovia... Krajský súd v Bratislave, ako odvolací súd svojím uznesením č. k. 14 Co/84/2011-220... zo dňa 27. 03. 2012 rozhodol tak, že: Rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 19. 10. 2010, č. k. 15 C 142/05-154 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie... Od roku 2012 boli súdom prvého stupňa nariadené ďalšie 3 pojednávania (viď spisový materiál) , avšak vo veci sa konalo až 20. 03. 2014, ale súd v podstate nevykonával vo veci nič zásadné a podstatné... Podľa názoru sťažovateľa súd od roku 2010 v podstate vykonáva len formálne úkony, zaoberá sa malichernosťami a v danej veci riadne a vecne nekoná...“

Podľa názoru sťažovateľa „Celý tento dlhoročný súdny proces sa doposiaľ vyznačuje nezvyčajnou liknavosťou a absolútnym nezaujmom OS BA V o spravodlivé a definitívne vyriešenie predmetnej veci. V dôsledku zjavnej nečinnosti a nekonečným prietahom na OS BA V bol vytvorený veľký časový priestor na to, aby všetci účastníci tohto súdneho sporu boli zbytočne právne zneistení. Z obsahu súdneho spisu, písomných a ústnych výpovedí, písomných dôkazov je jednoznačne zrejmé, že sa v tomto prípade jedná o prietahy v konaní na tomto súde. Za vznik tejto veľmi nepriaznivej situácie sa výdatnou mierou zaslúžil OS BA V, predovšetkým svojou nečinnosťou a neodbornosťou. Tento v podstate od roku 2010 znova začal bezdôvodne vykonávať už viackrát vykonané úkony, zaoberá sa malichernosťami a nepodstatnými skutočnosťami v kontexte s podstatou sporu a sťažovateľ, ani ostatní účastníci sa nedočkali konečného rozhodnutia vo veci. A z postupu súdu je zrejmé, že sa tak skoro ani nestane, nakoľko zákonný sudca nariadil opätovne a zbytočne vykonať dôkazy, ktoré už vykonané boli, resp. nevie zabezpečiť účasť svedka, ktorého aj súd považuje za veľmi dôležitého... Tento skutkový a právny stav je so zreteľom na obsah

sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na obsah a účel čl. 48 ods. 2 Ústavy základom rozhodujúci pre posúdenie dôvodnosti sťažnosti sťažovateľa Ústavným súdom.“.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom „*rozhodol tak, že prikazuje:*

1) Okresnému súdu Bratislava V v konaní pod sp. zn. 15 C 142/2005-154 konať bez priesťahov,

2) Okresnému súdu Bratislava V v konaní zaplatiť sťažovateľovi finančné zadostučinenie v sume 3.319,39,- EUR (slovom tritisícristodevät'násť eur a tridsaťdeväť centov), trovy konania a právneho zastúpenia a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti uznesenia Ústavného súdu.“.

Ešte pred predbežným prerokovaním ústavný súd požiadal predsedu okresného súdu o vyjadrenie k sťažnosti. Na žiadosť ústavného súdu reagoval predseda okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 3221/2014 z 3. júna 2014, v ktorom poukázal na to, že k postupu okresného súdu v napadnutom konaní sa už vyjadroval vo svojom stanovisku sp. zn. Spr. 2104/2013 z 27. júna 2013 k veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 288/2013 (v ktorej je sťažovateľkou odporkyňa v 1. rade, pozn.) Ďalej uviedol, že „*po zrušujúcom rozhodnutí krajského súdu vo veci sa konalo, vec považujem za zložitú z pohľadu vykonávania dôkazov, hlavne zabezpečenia výsluchu svedka brata navrhovateľa, ktorého pobyt nie je známy“*, a v prílohe predložil svoje stanovisko sp. zn. Spr. 2104/2013 z 27. júna 2013.

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 375/2014-24 z 1. júla 2014 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 142/2005. Vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd predsedu okresného súdu, aby prípadne doplnil predchádzajúce vyjadrenie okresného súdu k sťažnosti a zároveň oznámil, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predseda okresného súdu v prípise sp. zn. Spr. 3221/14 z 22. júla 2014 oznámil, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, a pridrižiava sa svojho vyjadrenia z 3. júna 2014.

Následne ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby sa vyjadril, či trvá na konaní ústneho pojednávania, a zároveň mu zaslal vyjadrenia predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 3221/14 z 3. júna 2014 a z 22. júla 2014 na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

Právny zástupca sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 20. augusta 2014 oznámil, že sa „*v plnom rozsahu pridrižiava skutočností uvedených v písomnom podaní – sťažnosti zo dňa 24. 04. 2014, ktorú prijal ÚS SR dňa 29. 04. 2014*“ a súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, že netrávajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Zo sťažnosti, z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 15 C 142/2005 a z písomných vyjadrení účastníkov konania ústavný súd zistil tieto skutočnosti o doterajšom priebehu namietaného konania:

Dňa 21. apríla 2005 začalo pred okresným súdom konanie o určenie vlastníckeho práva k 1-izbovému bytu č..., ktorý nadobudla odporkyňa v 1. rade 1. decembra 2004

vkladom kúpnej zmluvy z... Byť si nárokoval J. B. (ďalej len „navrhovateľ“), ktorému mal byť darovaný jeho bratom. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 15 C 142/2005.

Dňa 4. júla 2005 okresný súd požiadal navrhovateľa o oznámenie ceny nehnuteľnosti – bytu, ktorý mal byť predmetom určenia vlastníckeho práva, na účely zistenia výšky súdneho poplatku.

Dňa 21. júla 2005 navrhovateľ oznámil okresnému súdu predpokladanú hodnotu nehnuteľnosti a požiadal o oslobodenie od povinnosti platiť súdny poplatok.

Dňa 9. augusta 2005 okresný súd vyzval navrhovateľa, aby v lehote 10 dní predložil vyplnené a úradne overené tlačivo o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch. Okresným súdom požadované tlačivo zaslal navrhovateľ 30. augusta 2005. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 142/2005-14 z 30. septembra 2005 nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 7. novembra 2005.

Dňa 23. novembra 2005 okresný súd vyzval navrhovateľa, aby v lehote 10 dní zaplatil súdny poplatok vo výške 35 000 Sk. Súdny poplatok bol zaplatený 7. decembra 2005.

Dňa 17. januára 2006 okresný súd zaslal navrhovateľovi poučenie pre účastníka občianskeho súdneho konania a zároveň v tento deň uložil odporkyňi v 1. rade a odporcovi v 2. rade (sťažovateľovi) povinnosť, aby sa v lehote 15 dní vyjadrili k návrhu na začatie konania z 21. apríla 2005. Sťažovateľ doručil okresnému súdu svoje vyjadrenie k návrhu na začatie konania 6. júna 2006. Keďže odporkyňa v 1. rade zásielku neprebrala v odbernej lehote, 20. februára 2006 okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Petržalka-stred na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Bratislava V (ďalej len „OO PZ Petržalka-stred“) o pomoc pri doručovaní zásielky. V zmysle odpovede OO PZ Petržalka-stred z 10. marca 2006 *„ani po viacnásobnom šetrení na uvedenej adrese nebolo možné sa s menovanou skontaktovať“*.

Dňa 27. marca 2006 navrhovateľ zaslal okresnému súdu vyjadrenie k stanovisku žalovaného v 2. rade a požiadal o nariadenie pojednávania v tejto veci.

Dňa 18. mája 2006 dal zákonný sudca pokyn na doručenie výzvy na vyjadrenie sa k návrhu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti odporkyňi v 1. rade na jej inú adresu uvedenú v návrhu na začatie konania z 21. apríla 2005. Odporkyňa v 1. rade prevzala

výzvu 6. júna 2006 a svoje vyjadrenie k návrhu doručila okresnému súdu 15. júna 2006. Okresný súd nariadil vo veci pojednávanie na 10. október 2006.

Dňa 19. septembra 2006 právna zástupkyňa odporkyne v 1. rade požiadala okresný súd o preloženie termínu pojednávania z dôvodu, že sa v rovnakom termíne musí zúčastniť pojednávania na Krajskom súde v Prešove, a zároveň ospravedlnila aj neúčast' svojej klientky na pojednávani.

Dňa 10. októbra 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré okresný súd odročil na 23. november 2006 s tým, že sa bude pokračovať výsluchom účastníkov konania.

Dňa 23. novembra 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že okresný súd bude zisťovať pobyt svedka A. B. a zadováži si listinné dôkazy navrhnuté účastníkmi konania.

Dňa 6. decembra 2006 okresný súd požiadal Správu katastra Bratislava V o zaslanie spisu č. V 1669/04 v lehote 30 dní.

Dňa 13. decembra 2006 navrhovateľ požiadal o nariadenie pojednávania a navrhol, aby okresný súd zvážil, či je potrebné predvolať a vypočuť svedka A. B., keďže sa ani orgánom činným v trestnom konaní nepodarilo zistiť miesto pobytu menovaného svedka.

Dňa 9. januára 2007 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 27. február 2007, ktoré sa v uvedenom termíne aj uskutočnilo a bolo odročené na 17. apríl 2007 s tým, že okresný súd na neho predvolá svedkyňu V. P. pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 17. apríla 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že okresný súd bude zisťovať pobyt svedka A. B. na účely jeho výsluchu. Okresný súd po zisťovaní pobytu svedka A. B. v Ústrednej evidencii väzňov Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, v registri obyvateľov Slovenskej republiky a CEPO 15. februára 2008 zistil, že menovaný svedok sa nachádza v Ústave na výkon väzby v Žiline.

Dňa 16. januára 2008 bolo nariadené pojednávanie na 21. február 2008, ktoré sa v uvedenom termíne aj uskutočnilo a bolo odročené s tým, že okresný súd bude zisťovať okolnosti väzby svedka A. B. a následne rozhodne o ďalšom postupe v konaní.

Dňa 18. marca 2009 okresný súd požiadal Ústrednú evidenciu väzňov Slovenskej republiky o oznámenie informácií o osobe svedka A. B. v lehote 15 dní. Ústredná evidencia

väzňov Slovenskej republiky 25. marca 2009 okresnému súdu oznámila, že menovaný svedok sa od 13. februára 2009 nachádza v Ústave na výkon väzby v Bratislave.

Dňa 12. augusta 2009 okresný súd požiadal Ústrednú evidenciu väzňov Slovenskej republiky, aby oznámila, či naďalej trvá väzba menovaného svedka a na základe akého rozhodnutia bol vzatý do väzby.

Dňa 3. septembra 2009 okresný súd požiadal Ústav na výkon väzby v Bratislave o predvedenie svedka A. B. na pojednávanie.

Dňa 18. septembra 2009 právny zástupca odporcov požiadal okresný súd o ospravedlnenie z pojednávania nariadeného na 6. október 2009, pričom okresný súd 23. septembra 2009 e-mailom oznámil právnenému zástupcovi odporcov, že pojednávanie nebude odročené, pretože naň bude predvedený svedok z výkonu väzby a bude uskutočnená konfrontácia s navrhovateľom.

Dňa 25. septembra 2009 Okresný súd Bratislava I odstúpil okresnému súdu žiadosť o udelenie súhlasu na predvedenie obvineného A. B. na pojednávanie nariadené na 6. október 2009.

Dňa 6. októbra 2009 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktoré bol predvedený svedok A. B., ktorý odmietol vypovedať. Okresný súd pojednávanie odročil na neurčito s tým, že vylustruje obvinenia na menovaného svedka, bude zisťovať stav trestných vecí a podľa toho účastníci navrhnú ďalšie dokazovanie.

Dňa 13. januára 2010 okresný súd nariadil pojednávanie na 23. február 2010, ktoré sa v uvedenom termíne uskutočnilo. Právny zástupca navrhovateľa požiadal okresný súd o zmenu petitu žaloby, ktorý pojednávanie odročil na 25. marec 2010.

Pojednávanie uskutočnené 25. marca 2010 bolo odročené na neurčito s tým, že okresný súd rozhodne o ďalšom dokazovaní, ktoré účastníkom oznámi. Nové pojednávanie vo veci bolo nariadené na 12. júl 2010 a na 30. september 2010, z ktorého sa právny zástupca odporcu v 2. rade ospravedlnil listom z 30. septembra 2010 z dôvodu náhleho ochorenia.

Dňa 30. septembra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo z dôvodu neprítomnosti odporcu v 2. rade a jeho právneho zástupcu odročené na 19. október 2010.

Dňa 19. októbra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie, z ktorého sa právny zástupca odporcu v 2. rade ospravedlnil. Na tomto pojednávaní okresný súd vyhlásil rozsudok

č. k. 15 C 142/2005-154, ktorým určil, že navrhovateľ je výlučným vlastníkom 1-izbového bytu č... a sťažovateľ mu je povinný zaplatiť trovy konania vo výške 4 809,06 €.

Dňa 15. decembra 2010 sťažovateľ podal na okresnom súde odvolanie proti rozsudku prvostupňového súdu v časti náhrady trov konania.

Dňa 20. decembra 2010 podala odvolanie proti rozsudku okresného súdu č. k. 15 C 142/2005-154 z 19. októbra 2010 aj odporkyňa v 1. rade a žiadala, aby Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“, „odvolací súd“ alebo „súd druhého stupňa“) zamietol určovací žalobu navrhovateľa v plnom rozsahu a odporcom priznal trovy konania alebo rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 21. decembra 2010 okresný súd zaslal odvolania odporcov v 1. a 2. rade ostatným účastníkom konania s tým, aby sa k nim vyjadrili v lehote 15 dní. V rovnaký deň vyzval odporkyňu v 1. rade, aby zaplatila súdny poplatok za odvolanie vo výške 99,50 €.

Dňa 10. januára 2011 odporkyňa v 1. rade v súvislosti s výzvou okresného súdu na zaplatenie súdneho poplatku oznámila, že *„judikovaná povinnosť nie je v súlade s platným právom, pretože ide len o jeden predmet konania vo vzťahu k dvom žalovaným a zároveň odvolateľom, takže týmto účastníkom vznikla povinnosť zaplatiť poplatok za odvolanie podľa § 2 ods. 3 zákona o súp. spoločne a nie osobitne pre každého zvlášť“*.

Dňa 7. februára 2011 sťažovateľ predložil okresnému súdu svoje vyjadrenie k odvolaniu odporkyne v 1. rade.

Dňa 28. februára 2011 okresný súd predložil spis krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní odporcov. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 14 Co 84/2011 a sp. zn. 14 Co 85/2011.

Dňa 30. mája 2011 odporkyňa v 1. rade doručila odvolaciemu súdu nález Ústavného súdu Českej republiky, ktorým sa podľa jej názoru *„súhrnným spôsobom rieši problematika, ktorú sme urobili predmetom odvolacieho konania“*.

Dňa 9. februára 2012 odporkyňa v 1. rade požiadala odvolací súd o nariadenie termínu pojednávania. Odvolací súd nariadil termín pojednávania na 27. marec 2012.

Dňa 20. februára 2012 krajský súd zaslal navrhovateľovi kópiu vyjadrenia odporcov s výzvou, aby sa k nemu vyjadril obratom od doručenia predmetnej výzvy.

Dňa 16. marca 2012 navrhovateľ doručil odvolaciemu súdu vyjadrenie k odvolaniu odporkyne v 1. rade z 20. decembra 2010.

Dňa 19. marca 2012 odvolací súd zaslal odporkyňi v 1. rade kópiu vyjadrenia navrhovateľa k jej odvolaniu.

Dňa 20. marca 2012 odporkyňa v 1. rade doručila krajskému súdu stanovisko k vyjadreniu navrhovateľa k odvolaniu z 20. decembra 2010. V zmysle úradného záznamu krajského súdu nachádzajúceho sa na č. 1. 218 súdneho spisu bolo 26. marca 2012 telefonicky aj e-mailom oznámené právnym zástupcom účastníkov, že termín pojednávania 27. marca 2012 je zrušený a o ďalšom procesnom postupe budú účastníci upovedomení.

Dňa 26. apríla 2012 sudca krajského súdu požiadal predsedu tohto súdu o predĺženie lehoty na vyhotovenie a odoslanie rozhodnutia v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 84/2011 a sp. zn. 14 Co 85/2011. Lehota na vyhotovenie a odoslanie rozhodnutí krajského súdu v tomto konaní bola 26. apríla 2012 predĺžená do 28. mája 2012. Odvolací súd uznesením č. k. 14 Co 84/2011-220 a č. k. 14 Co 85/2011-220 z 27. marca 2012 zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 15 C 142/2005-154 [z dôvodov podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)] ako aj uznesenie č. k. 15 C 142/2005-190 a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Dňa 1. júna 2012 bol spis vrátený okresnému súdu, ktorý 6. júna 2012 nariadil pojednávanie na 22. november 2012, pričom 20. novembra 2012 sa právny zástupca sťažovateľa e-mailom ospravedlnil z dôvodu kolízie súdnych pojednávaní na nariadenom pojednávaní.

Dňa 22. novembra 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré okresný súd odročil na 22. január 2013.

Ďalšie pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 22. januára 2013, z ktorého sa právny zástupca sťažovateľa ospravedlnil 7. decembra 2012 z dôvodu, že v čase konania pojednávania bude mimo republiky na zahraničnej ceste. Okresný súd pojednávanie odročil s tým, že právni zástupcovia účastníkov konania budú predvolaní na nový termín, t. j. na 7. marec 2013, pričom právny zástupca sťažovateľa bude predvolaný s výzvou, aby predložil písomný doklad o neúčasti na pojednávaní konanom 22. januára 2013.

Dňa 7. marca 2013 sa konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že na účely ďalšieho dokazovania si okresný súd obstará listinné dôkazy o prípadnom odsúdení A. B., zadováži si z katastra nehnuteľností spisový materiál o prevode bytu od jeho nadobudnutia do osobného vlastníctva a zabezpečí grafologický posudok. Právny zástupca

navrhovateľa mal v lehote 30 dní oznámiť okresnému súdu adresu otca navrhovateľa na účel jeho svedeckej výpovede. Túto povinnosť splnil 14. marca 2013.

Dňa 12. marca 2013 bolo okresnému súdu doručené ospravedlnenie právneho zástupcu sťažovateľa z pojednávania nariadeného na 7. marec 2013 z dôvodu vírusového ochorenia. Na zistenie pobytu svedka A. B. bola 19. júna 2013 vykonaná lustrácia v Ústrednej evidencii väzňov Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, v registri obyvateľov Slovenskej republiky a Sociálnej poisťovni.

Dňa 19. júna 2013 okresný súd požiadal Správu katastra pre hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava o zaslanie spisového materiálu týkajúceho sa všetkých prevodov bytu č. 61, ktorý je predmetom konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

Dňa 25. júna 2013 okresný súd požiadal Okresný súd Bratislava I o spoluprácu v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. Otp 92/09, v ktorom bol svedok A. B. vzatý do väzby; požiadal o zaslanie uznesenia o vznesení obvinenia menovanému, na základe ktorého bol vzatý do väzby, o informáciu o podaní obžaloby na menovaného a pre aký skutok, či bol odsúdený, alebo bolo trestné stíhanie skončené inak, resp. iné okolnosti, ktoré sú Okresnému súdu Bratislava I o menovanom známe. Okresný súd urgoval 9. októbra 2013 svoju žiadosť na Okresnom súde Bratislava I.

Dňa 20. marca 2014 sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania (grafológia). Okresný súd uznesením sp. zn. 15 C 142/2005 z 28. apríla 2014 uložil účastníkom konania povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Písomnými podaniami z 26. mája 2014 požiadali obaja odporcovia o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Následne okresný súd uznesením sp. zn. 15 C 142/2005 z 30. mája 2014 nariadil znalecké dokazovanie a uznesením sp. zn. 15 C 142/2005 z 2. júna priznal odporkyňi v 1. rade oslobodenie od súdnych poplatkov. Toho istého dňa písomne vyzval sťažovateľa na zdokladovanie svojich majetkových pomerov na účely rozhodnutia o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa v konaní pred ústavným súdom v prvom rade domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 142/2005.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo,

postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný urobiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 a 4 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, keď sa bude konať nové pojednávanie. Dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. V súvislosti s posudzovaním zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že predmetom namietaného konania je rozhodovanie o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti — bytu. Ústavný súd nepovažuje posudzovanú vec za právne zložitú, pretože takéto spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov. Vychádzajúc z obsahu spisu, ústavný súd pripúšťa, že vec sťažovateľa možno považovať za skutkovo zložitejšiu, a to najmä z dôvodu, že súvisí s trestnou vecou, keďže voči bratovi navrhovateľa bolo začaté trestné stíhanie vo veci podvodného predaja predmetného bytu, a tiež vzhľadom na potrebu vykonať v záujme ustálenia skutkového stavu znalecké dokazovanie na zistenie, či podpis na splnomocnení a podpis v overovacej knihe notára patria navrhovateľovi. Ústavný súd v tejto súvislosti zároveň zdôrazňuje, že skutková zložitosť veci síce nemôže ospravedlniť

doterajšiu neprimeranú dĺžku namietaného konania, ale možno ju primerane zohľadniť pri určení sumy finančného zadosťučinenia (porovnaj závery v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 116/2012).

2. Pri hodnotení doterajšieho priebehu namietaného konania z hľadiska ďalšieho štandardne uplatňovaného kritéria, teda správania sťažovateľa ako účastníka tohto konania, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15 C 142/2005 k zbytočným priesťahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priesťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Zo súdneho spisu sp. zn. 15 C 142/2005 vyplýva, že v doterajšom priebehu namietaného konania sa vyskytli obdobia krátkodobej nečinnosti okresného súdu, avšak konanie ako celok je podľa názoru ústavného súdu poznačené najmä neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje predovšetkým na dôvody, pre ktoré bol jeho rozsudok sp. zn. 15 C 142/2005 z 19. októbra 2010 zrušený krajským súdom [z dôvodov podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP, teda že postupom súdu prvého stupňa bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom a tiež že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nedostatočne zistil skutkový stav] a vrátený na ďalšie konanie, ako aj na jeho postup pri zisťovaní pobytu svedka (A. B.) a zabezpečovaní jeho účasti na pojednávaní.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že najmä neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu v namietanom konaní došlo k zbytočným priesťahom, a teda aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Sťažovateľ sa tiež domáhal, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal konať v namietanom konaní bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd v tejto časti sťažnosti nevyhovel, vzhľadom na skutočnosť, že okresnému súdu už nálezom č. k. II. ÚS 288/2013-19 z 15. januára 2014 prikázal, aby konal v tomto konaní bez zbytočných prietáhov (bod 4 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 319,39 € „z dôvodu nezodpovedného prístupu justície pri neaktívnych procesných úkonoch vyplývajúcich z ich náplne práce, ktorý svojim zbytočným zdĺhavým konaním, bezohľadne ba neľudsky viedli sťažovateľa k objektívnemu stavu právnej neistoty...“.

Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý

spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Majúc na zreteli, že vec je skutkovo náročnejšia, vychádzajúc z doterajšej dĺžky namietaného konania, období krátkodobej nečinnosti, ako aj období, v ktorých došlo k neefektívnej činnosti okresného súdu, ústavný súd dospel k názoru, že priznanie finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € bude primerané konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom JUDr. Romanom Klimekom. Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2013, ktorá bola 804 € (za 2 úkony urobené v roku 2014).

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Za dva úkony vykonané v roku 2014 tak priznal po 134 €, t. j. spolu 268 €, režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za 2 úkony vykonané v roku 2014 po 8,04 €, čo spolu po zvýšení o 20 % DPH (právny zástupca sťažovateľa je platcom DPH, pozn.) predstavuje sumu 340,90 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2014